

**KONINKLIJKE ZUID-NEDERLANDSE MAATSCHAPPIJ
VOOR TAAL- EN LETTERKUNDE EN GESCHIEDENIS**

**Standpunt over het gebruik van het Nederlands
in het Hoger Onderwijs en in het wetenschappelijk onderzoek
in Vlaanderen**

De Koninklijke Zuid-Nederlandse Maatschappij voor Taal- en Letterkunde en Geschiedenis (KZM), in plenaire vergadering bijeen in Brussel op 22 maart 2003, gaf aan haar bestuur volmacht om een standpunt over het gebruik van het Nederlands in het Hoger Onderwijs en in het wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen te formuleren. De KZM is de oudste Nederlandstalige wetenschappelijke vereniging in België en wilde bij haar oprichting in 1870 een instrument zijn voor de intellectuele, politieke en sociale ontvoogding van het Vlaamse volk.

In het licht van de globalisering van de wetenschappelijke bedrijvigheid in het algemeen en van de BAMA-hervormingen in het bijzonder, vraagt de KZM aandacht voor de plaats van het Nederlands als instrument voor wetenschapsbeoefening en voor hoger onderwijs.

Het universitaire onderwijs in Vlaanderen behoort tot de wereldtop. Dat is mede te danken aan de meertaligheid van de Vlaamse wetenschappers en het daaruit voortvloeiende internationale blikveld. De KZM is ervan overtuigd dat de kwaliteit van het universitaire onderwijs en van het wetenschappelijke onderzoek afhankelijk is van zelfvertrouwen en van internationale oriëntering. Beide houdingen moeten echter hun talige uitdrukking krijgen.

Het gebruik van het Nederlands als taal van wetenschap en hoger onderwijs is belangrijk voor de ontwikkeling van de taal zelf en voor de band tussen de wetenschappelijke wereld en de gemeenschap die haar draagt. Meer bepaald op het gebied van de humane wetenschappen heeft de wetenschapper de plicht zijn onderzoeksresultaten ook aan de eigen gemeenschap bekend te maken. Om evidente sociale redenen mag het taalgebruik van wetenschappers geen kloof tussen wetenschap en samenleving veroorzaken.

De KZM juicht de groeiende samenwerking tussen de Europese universiteiten toe. Een toenemend gebruik van het Engels als universele wetenschapstaal vergemakkelijkt zeer zeker het uitwisselen van onderzoeksresultaten. De niet-Angelsaksische wetenschappelijke en culturele inbreng, zowel door grote als door kleine taal- en cultuurgemeenschappen, mag echter niet worden veronachtzaamd. Instellingen voor hoger onderwijs, meer dan andere instellingen, hebben immers de opdracht om de talige en culturele diversiteit van het mondiale wetenschapsbedrijf te dragen en te stimuleren.

Een instelling voor hoger onderwijs moet in de leermiddelen, in het doceren en in de wetenschappelijke productie aan vreemde talen een rechtmatige plaats toekennen. Onderwijs van een vreemde taal en literatuur gebeurt uiteraard het best in die taal zelf. Voor andere opleidingen behoren vreemde talen reeds vanaf het bachelorniveau in de leermiddelen te worden geïntroduceerd. Doceren in een andere taal dan het Nederlands kan voor die opleidingen evenwel enkel een plaats krijgen op het masterniveau en in gespecialiseerd voortgezet onderwijs. Voor die niveaus dient het uitnodigen van buitenlandse specialisten — en niet uitsluitend Engelstaligen — als gastdocenten-*native speakers* te worden aangemoedigd.

De keuze van een forumtaal voor de wetenschappelijke productie is zowel afhankelijk van de wetenschappelijke discipline als van de beoogde doelgroep. Het Nederlands moet echter in alle wetenschappen, zowel in het onderwijs als voor de wetenschappelijke publicaties, volwaardig aanwezig blijven. Enkel op deze wijze kunnen de Vlaamse instellingen voor hoger onderwijs waarborgen dat inzichten en onderzoeksresultaten van Vlaamse wetenschappers zowel in eigen land als op internationaal vlak de nodige weerklank en waardering zullen kunnen genieten.

Brussel, 20 april 2003

De Koninklijke Zuid-Nederlandse Maatschappij voor Taal- en Letterkunde en Geschiedenis is interdisciplinair en interuniversitair. Zij heeft tot doel jonge wetenschappers op haar bijeenkomsten tweemaal per jaar zowel een kritisch discussieforum als publicatiemogelijkheid te bieden. Voor meer inlichtingen: zie de website <http://www.zuidnederlandse.be/inleiding.htm>